

Szarvasi Lapok

TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Kossuth-tér, 479. számú ház, hová a lap szellemi részét illető közlemények küldendők. Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.

Megjelenik hetenként egyszer vasárnap.

Előfizetési díj: Egész évre 8 K. Fél évre 4 K. Negyed évre 2 K. Egyes szám ára: 16 fillér.

Főszerkesztő:

Benka Gyula.

Főmunkatárs:

Zlinszky István.

KIADÓHIVATAL:

Bélicsey-ut 11. számú ház, hová az előfizetési és a hirdetési pénzek küldendők. Nyílttérben egy sor közlési díja 50 fillér.

Egészen a mienk.

Temetés, mit örömjongás kísér, koporsó, melyre a boldogság könnyűje hull, paradoxon, de lám valóra válik dicső fejedelmünk II. Rákóczy Ferencz hamvainak elhantolásával.

Magyarnak sorsa, hogy legnagyobb fiai idegenben, bus számkivetésben válnak meg földi létüktől. Csak holtan lesznek egészen a mienk. Rákóczynál még ezt is megtagadta tőlünk eddig a sors. Hogyne örvidenének hát akkor, mikor legdicsőbb, legnagyobb szabadsághőse e hazának valahára mégis az édes anyaföld ölében aludhatja örök álmát. Pihenni fog végre a nagy bujdosó. Hiszen olyan hosszú időn, két századon által nem nyugodhatott az idegen földben.

Egy szent sirunk volt eddig is; a Kossuth Lajosé. Most már kettő lesz. És köszirtnél szilárdabb hitem, hogy erősebb lesz ez a föld, jobban fog dobogni szive e hazának, boldogabb lesz a nemzet, mely szent áhitattal zarándokolhat el oda, hozzájuk.

Hogy ki volt Rákóczy, a hős, a férfi-eszmény, kinek egész valóját a honimádás nemes érzete töltötte be, ha elmondanám, csak olyat mondanék, mit mindnyájan tudunk. Aztán meg minek őt dicsérni, kit magasztalni elég soha sem lesz.

Rákóczy meg bujdosó társai hamvait készül most fogadni világra szóló ünnepség keretében a magyar nemzet. Hadd lássa a világ, hogy a magyar úgy tiszteli, úgy megbecsüli nagyjainak emlékezetét, mint egy más nemzet sem.

Hogy mi lesz a programja az ünnepségnek sem szándékomban, sem módomban nincs e helyen elsorolni. Ám annyi bizonyos, hogy részt vesz benne az országnak minden közülete, minden ember, ki magyarnak tudja magát. És mindössze alig pár hét választ el bennünket az ünnepségtől.

Nem tudom, de nem hiszem, hogy más városban is épp oly kevésbé készülnek-e az ünnepélyen való részvételre, mint nálunk. Hogy gondol reá a mi községünk és a mi testületeink,

egyesületeink is, arról meg vagyok győződve. De miért ez a Pató Páluskodás? Hiszen itt olyan nagyszabásu program kidolgozására lett volna szükség, mely megfontolást igényel. Avagy tán egy koszorúval, mit szépen becsomagolva tesznek a postára, óhajtják leróni intéző köreink kegyeletüket Rákóczival szemben? No ez még sem lehet.

Küldöttség által kell, hogy képviselve legyen városunk, ha nem is Kassán, de a fővárosban tartandó gyászszerartáson.

Tartson a község képviselőtestülete a temetés napján diszközgyűlést és adózzon azon kegyelettel Rákóczy emlékezetének.

Az összes felekezetek templomaiban hálaadó isteni tisztelet tartásának. Harangzugás adja hírül a nagy bujdosó hazaérkezését.

Monstre népgyűlést rendezzen a város lakossága.

Lobogódiszt öltsenek házaik.

Az egyesületek, az iskolák, matinékat tartsanak Rákóczy dicsőítésére.

TÁRCZA.

Az öreg Haruszka.

(1824—1906).

Nálunk, Kondoroson mindenki ismerte de ismerték vidéken is, különösen Szarvason azok, kik Kondoroson olykor megfordultak.

Ő volt az evangélikus egyház első harangozója. Ezt a mesterségét oly fontosnak tartotta, hogy már csak az égi tünemények — mennydörgés, vihar, csillaghullás — birtak előtte ennél nagyobb fontossággal, mivel hogy ezek még szélesebb körben keltenek érdeklődést, mint a harangok szava. A harangozás időpontjának pontos betartása érdekében a parochiára vonult már jóval előbb. Jó időben elpipálgatott a folyosón, zimankónál pedig bement a konyhába, ott várta be a jelszót, hogy „üti” mire gyorsan eliramodott, hogy a delet elharangozza. A papék órája pontosan járt s egyáltalán nem lehetett olyan kifogása senkinek, mint némely falu helyen, hogy akkor harangoznak, mikor a papéknál befőzik a levesbe való tésztát. Ez a pontos óra egy-kis bosszuságot

is okozott az öreg harangozónak, ugyanis kollegája Babos ur, aki a katolikus híveknek jelezte az ebéd idejét, néhány percczel 12 előtt már ott leselkedett a toronyban s amint látta az öreget kijönni a papoktól s vonulni az akkori harangláb felé, ő azonnal rácsendített s így Haruszka már csak későn tette le a garast, az ő harangjának a szava késétt egy-két taktussal.

Bosszankodott az öreg.

S mert hát nem ismert fontosabb dolgot a harangozásnál, ki is fakadt a papja előtt.

— Ez a szomszéd, nagy kutjon.

— Mi baja van vele „apóka”!

— Az kérem, hogy övé az első szó mindig. Ő kényelmesen rám les a toronyból s mikor látja, hogy jövök, azonnal ráhuzza a leves notát.

— Ej dehogy! Talán pontosan jár az órája, ez az egész.

— Dejszen kérem, akkor este is meg reggel is eltalálná; ámde ilyenkor rendesen téved. Mondanék én valamit kérem, ha meg-tetszenék engedni.

— Hát csak mondja, mi az?

— Én beülnek a harangok alá már

ugy fél tizenkettőkor s tetszenék elküldeni a cselédet, hogy tudatná velem az órát, majd megtetszenék látni, hogy hol a kollega pontos órája!

Nos nem bánom öreg, egyszer-kétszer megtehetjük, de örökké nem leshetjük annyian az órát. Hát lássuk, hogy alaptalanul gyanusítja a szomszédot.

— Tessék elhinni, hogy igazam lesz.

— Majd meglássuk!

Igy történt, hogy egy párszor csakugyan a szomszéd késétt.

Fel nem foghatta, hogy hogyan harangozhat az öreg, ha nincs ott a harangláb belsejében?

Arra nem is gondolt, hogy a két kantával arra menő cseléd, ki egyuttal ártézi kutra is ment, jelzi az öregnek a tizenkettőt.

— Mórízstye, apóka! (Lehet apóka)!

— Bilisza? (elütötte), kiáltja az öreg megbizonyosodás okáért.

— Airo! (igen)! felelé a leányzó.

Ezután nyomban megkondult a harang és a szomszéd is kapkodott a kötele után, csak hogy az öregnek nagy megelégedésére az elsőség iekésétt.

Dehát a fordulatnak nyomába jönnek.

Emlékezzünk, ünnepeljünk, vigadjunk, hiszen a nagy, a dicső fejedelem most már egészen a mienk.

rlr.

Előadó gyűlés a Leányegyesületben.

— Kiküldött munkatársunktól. —

Kedves Szerkesztő Uram!

Igazán meghatótt bizalmia, hogy daczára a mult levelemben őszintén beismert elszédülésemnek ismét engem bizott meg a Leányegyesület október 7 én tartott előadásán való megjelenésével és arról jelentésem előterjesztésével.

Ez a gyűlés talán még az elsőnél is nagyobb érdeklődést keltett. Három óra felé, mintha népvándorlás keletkezett volna, úgy tódult a közönség a leányiskolába. Sőt az érdeklődés elhatolt a legsötétebb Árpád kávéház Beliczey-uti első asztaláig is és megtörtént az az annalesekben párját nem találó eset, hogy az ifjuság vezére minden mester nélkül kelt fel 3 órakor a dominótól, sőt az utolsó partiét 3 óra felé már úgy sietette, hogy a dupla nyolczast elfelejtette kitenni, pedig kétszer lett volna rá alkalma!

Meg is telt a nagy tornaterem zúfolásig, már maguk a szereplők alig fértek be. És még vádolják a szarvasi közönséget! Hát ugyan hol van még egy város, a melynek ilyen kitűnő műpártoló közönsége volna, a melynek közönsége ilyen óriási számban jelennek meg minden matinén, minden hangversenyen, minden előadáson, különösen ha az az előadás — potya!

Három óra után végre elült a zaj és zugás, abba hagyták a székek, padok huzgálását, zörgését és Zlinszky István (csakugyan ő volt ott a multkor, mégse hallacináltam) megnyitván a gyűlést. Lukes Ilona felolvasta a műsört. Bizony a mi kis művésznőink versenyezhetnének a legnagyobb primadonnákkal, annyi lemondást és műsorváltást produkálnak.

Dr. Dancs Szilárd olvasott fel először II. Rákóczi Ferenczről rövid, talpraesett hazafias hangú kis megemlékezést, utána pedig Lengyel Ilonka Aschner: E raimente Concert Walzerét zongorázta nagy precizitással, szép játékával reményt nyujva, hogy a jövő hangversenyeink legkiválóbb szereplőjét találtuk meg benne.

Cottier Lajostól „Művésznő leszek“ című monologot adta elő Grünwald Vali, ügyes gestusokkal egyesítve kiváló előadását, nagyon kiérdemelte azt a fehangzó tapsot, melylyel a hallgatóság jutalmazta.

A vén cigány melodráma előadása következett ezután, melynek szövegét Glöckner Pannika szavalta el művészi ügyességgel, néha egész hatalmas drámai erőt adván szavainak, melyek hatását csak emelte Micsinay Gizi remek zongora kísérete, aki képes volt a rossz zongora hiányait jó játékkal pótolni.

Végül az obligát vita következett. De itt már közegészségről lévén szó, előállottak az orvosok, illetve feleségük. Dr. Faragó Mór né egész külön előadásnak beillő alapos felszólalással kezdte a vitát — persze, hogy a másik jelen levő orvos se hagyhatta anynyiban a dolgot, hogy a collegája fe-

lesége egyedül vigye el a dicsőség pálmáját, felszólalt dr. Déry Henrik is, szintén több tanulságos tanácsot adva a hölgyeknek. Molitérisz Ilonka volt azonban a legőszintébb az eddigi vitázók közül, mert a többi mind jó előre betanulta otthon a „rögtönzött“ mondókáját, míg ő inkább felolvasta azt, de már azt nem bocsátom meg neki, hogy a magyarokra azt mondta, hogy kevesebb érzékük van a tisztaság iránt; bizony ha nem volna nő, válaszoltam volna magam is valamit rá!

Miután így már nem volt „meddő“ a vita, Zlinszky István bezárta az ülést.

Mielőtt jelentésemet befejezvé komolyan figyelmeztetem szerkesztő uramat arra, hogy én nem azért írom névtelenül leveletem, hogy maga boldog-boldogtalannak elmondja, hogy ki írta! A multkor is elárult; a feleségem valamit megsejtett, hogy én voltam az, aki olyan nagyon megnézte azokat a szép leányokat, bizony nagyon sok tagadásomba került, hogy hozzám ne vágjon egy pár tepsit nagy dühében. Annyit mondok tehát, hogy a maga fülét teszem a feleségem keze ügyébe, ha egy árva léleknek is elmondja, hogy ki is az a maga

hűséges munkatársa.

„Egyesülésben az erő!“

Az ország központjában megalakult az általános és az országos tisztviselő szövetség, a mely hivatva van a különböző szakma körrel ellátott tisztviselőket u. m.: állami, közigazgatási, egyházi és más magán intézeti tisztviselőket egy testületté egyesíteni, hogy így a különböző tisztviselők érdekei

Igy történt itt is. A szomszéd gyanított valamit s jóval korábban ment a toronyba Haruszka pedig most egy kissé késett. Már pedig éppen a harangozók egyhangú viselkedése az, hogy egy perc is soká tart, ha az ember figyeli. A szomszédnak is hosszúnak tűnt fel a várakozás, ezért történt a skandalum. Ugyanis amint látta, hogy az öreg Haruszka jön már s azonnal benyit a harangláb alkotmányba, ő gondolván „No most megcsiptelek öreg“ megszólaltatta a harangot, holott még csak három fertály vala tizenkettőre!

Az öreg káplán mosolygott és ravaszul kieszelt valamit, ott hagyta a harangot még rá érek gondolá, s a közel szomszédban létező katolikus templom bejáratához ment, van a collegát. Az elvégezvén a harangozást le is jött a toronyból s nem kevéssé volt meglepődve, mikor az öreggel szembe találh magát.

— Szerencsés délelőttöt kívánok!

— Talán dél is volna már collega ur?

— Az is lesz nem sokára felelt az; de én kérni akarom egy kis szivességre. Úgy gondolom, hogy Szarvasra siet collega ur, a nem sokára induló vonaton; megköszönném ha hozna nekem az öreg patikából

„csertavo lajnot“ mert az itteni patika még nagyon fiatal, nem igen bizok benne . . .

— Ee hisz én nem megyek Szarvasra?!

— Nem-e? Én pedig azt hittem, hogy ezért harangozott féltizenkettőkor.

De már erre elrohant, mert csakugyan elmúlt a tizenkettő, jött a leány a vizért s elég is volt a collegának mára!

Milyen élvezettel huzta azután a harangot! Elképzelte, hogy most mindenkinek az kongja a fülébe] „Nem az volt a dél hanem ez a dél.“

Legboldogabb volt mégis az öreg bátyó, mikor az egyházfelügyelő ur meglátogatta az egyházat. Az ő kedves, tréfás modorával boldoggá tette az öregot. Mindig volt hozzá nyájas szava, bár az öreg makacsul megmaradt a tót anyanyelve mellett, de a felügyelő ur magyar beszédét örömmel halgatta, lévén a párbeszéd végeztével rendszeren egy koronával gazdagabb.

Maga harangozott az imént?

— Igenis könyörgöm alásan, (felelé tótul)

— No hát, én mingyárt megismertem, hogy az a harang kötél avatott kezékben van.

— Hát kérem azt a gyakorlat teszi választ az öreg „szerényen.“

— No és nem fárasztó ez a hivatal?

— Nem fárasztó, csak ha messziről van a temetés. De bizon nem igen halnak.

— És hát hogyan tudja, hogy a temetési menet oda ért a temetőbe mert hallom, hogy egész pontosan eltalálja, holott nem látja?

— Ezt is a gyakorlat teszi. Én olvasom a kötél rántását s így tudom, hogy a falu valamely részéről hánysszor kel rántanom.

— No ez igazán érdekes. Hát azért a pontosságért és lelkiismeretességért vegye tőlem ezt az ajándékot.

Ezek után nem lehet csudálni, hogy a felügyelő urnak Kondoroson való időzésekor a harangozás egész más volt, mint egyébkor. A hang tisztábban, erőteljesebben csengett s az összhangzat egyenesen meglepő volt.

Ámde az új templommal vége lett a hivatalnak. A 80 éves apóka nem birt feljárni a magas toronyba. Életének legkedvesebb napja volt, mikor kedves harangjait felvitték s oda helyezték a nagy új „Adám“ harang mellé.

A pap közölte vele a már bekövetkezett változást.

közös gyűléseken megbeszélhetvén, egyik és másik ágazat sérelmei így orvosoltassanak. Anyagi helyzetük megjavitassanak és erkölcsi téren pedig a közös szövetség által oly irányt nyerjenek, a mely a tisztviselők tekintélyét emelni és s az őket megillető színvonalra helyezni lesz képes. Mi is tehát törekedjünk oda, hogy a közsegünkbe lakó különböző tisztviselőket egy testületévé hozzuk össze, lépjünk be az országos tisztviselő szövetségbe, karoljuk fel a budapesti kartársainknak eszméjét, a mely hivatva van minden önzés nélkül egy nagy testület érdekeit megvédeni és a sérelmek orvoslását megkísérteni.

Tartsunk tehát egy közös értekezletet és az ott előadottak alapján beszéljék meg hogy ohajtunk mi is az „Országos Tisztviselő Szövetség”-be belépni. Többek nevében batorkodom, a kartársakat már előre is értesíteni hogy f. hó 21-én d. u. 4. órakor fogunk összejönni a városháza tanács termében, a melyet Salacz József főjegyző ur volt szíves rendelkezésünkre bocsájtani. Jöjjünk tehát minél többen össze rang és allas különbség nélkül szemünk előtt tartván azon eszmét, hogy „az egyesülésben az erő.”

Többek nevében
ILLYÉS ISTVAN,
m. kir. adótárnok

UJDONSÁGOK

— Halálozás. Forsner Ferenczné Schner Janka, Forsner Ferencz öcsödi tekintélyes gabonakereskedő neje okt. 8-án meghalt, Temetése okt. 9-én általános részvét mellett ment végbe.

— A vármegye őszi közgyűlése. Okt. 9-én tartotta meg Békésvármegye rendes őszi közgyűlését, a melynek különös érdekességet Dr. Berényi Armin actiója, a tisztviselői összeférhetlenség ügyében és az alispánnak erre vonatkozó védelme nyújtott. Heves

— No bucsuzzék el „bátyó” a harangjaitól, huzzon még egy verset.

A mint oda ült a harangjai alá, mert ülve végezte a harangozást, szeméi megteltek könnyel s végig folytak könnyei redős arcán s azután jöttek a kegyetlen harang szerelők és egy időre elnémultak a harangok, miglen azután megújítva, újból festve felkerültek a sugár toronyba s a magasból hirdették istennek dicsőségét.

Még egyszer felkivánczolt az öreg ur, hogy odafönt is harangozzék egyszer, mint ő mondá, megmutatni a két új harangozónak, hogy hogyan kell?

Azután haza vonult csaknem az volt sorsa, hogy elfelejtkeztek róla.

Az új templommal minden megváltozott De most szeptember 30-án busan kongó harang hirdette, hogy az öreg Haruszka apó elköltözött e siralom völgyéből. Már előbb teljesen elvesztette a hallását, majd a látását is. A 82 éves agg csendes elaludt örökre.

Temetésére eljöttek sokan és egybehangzón konstatálták, hogy a harangok nagyon szomorúan szóltak az öreg harangozót kísérve az örök nyugalomba . . .

Keviczky L.

vita után a törvényhatósági bizottság szótöbbséggel tudomásul vette az alispán jelentését. Ezen kívül több fontos ügyet intézett el a közgyűlés. Így elfogadta Dr. Fábry Sándor főispán indítványát az árva internátus ügyében, melyet már ismerteltünk.

— A megyei közigazgatási bizottság okt. 8-án délelőtt ülést tartott, melyen több folyó ügyet intéztek el. A békésszentandrásai vashidnak felülvizsgálatára, a melyt már jelentettük, október 16-án fog foganatósítani, a bizottság Haviár Dániel szarvasi orsz. képviselő bizottsági tagot küldte ki.

— Felolvasó-estély. Az orsz. közegészségügyi egyesület békésvármegyei osztálya tegnap délután 5 órakor Gyulán a megyeháza nagytermében felolvasó-estélyt tartott, melyen Dr. Hollós István tartott szép előadást az alkoholizmusról.

— Árpád szobor. Mayer Gyula orsz. levéltári k. igazgató érdekes indítványt terjesztett Budapest székesfőváros elé. Árpád fejedelem halálának ezer éves évfordulóját, a mely a jövő évben lesz, azzal ohajtja ünnepeltetni, hogy országos gyűjtésből Budapesten Árpád fejedelemnek szobor állíttassék fel. Egyszermind több utcát és teret indítványoz Árpád nevével nevezni. Az indítványt a budapesti I. kerület választmánya már el is fogadta.

— Október 6. A szarvasi függ. és 48-as olvasókör ez idén is a régi hagyományhoz híven megünnepelte október 6-át. Az ünnepi felolvasást Haviár Gyula dr. tartotta, Zvarinyi János lelkész gyönyörű alkalmi misét mondott, majd a jelenlevők 110-en elénekelték a Hymnuszt, majd kezdetét vette a közvacsora. A vacsora alatt Haviár Dániel országgyűlési képviselőnk beszédjében az aradi gyásznapi jelentőségét méltatta. Dankó Soma Ábrányi Emil egy alkalmi költeményét szavalta. Beszéltek: Benka Gyula, Ziinszky István. Placsó István, Haviár Gyula, Marcsek J. Dr. Dancs Szilárd és Glück Zsigmond, valamennyien a szabadság vértanúiról emlékeztek meg.

A vértanuk emlékezetének megünneplésére okt. 6-án Kondorosnak hazafias közönségéből is számván gyülekeztek egybe a kondorosi csárdában. Az ünneplés komoly méltósággal folyt le. Keviczky László lelkész vázolta a nagy nap jelentőségét. Majd a közönség elénekelték a Hymnuszt. Lelkesen szólottak még Micsinay Pal, a ki saját szerzeményű ódáját szavalta el, Czirousz Endre, Greiner Aladár és Fülöpp József. Az összejövetelen az uri hölgyek közül is számosan vettek részt.

A békéscsabai ág. hit. ev. Rudolf főgimnázium önképzőköre szombaton délután 2 órakor házi ünnep keretében ünnepelte meg a vértanuk napját, október 6-át. Az ünnepnek, melyen megjelent a tanári kar s nagyszamu ifjuság, tárgysorozata a következő volt: 1. Hymnusz. 2. Teszárík Rezső VIII. o. t. ünnepi beszéde. 3. Ábrányi Kor-

nél: október 6., szavalta Moskovits Dávid VIII. o. t. 4. Az aradi vértanuk kivégeztetése, írta és felolvasta Földes Béla VII. o. t. 5. Pósa Lajos: október hatodikán, szavalja Szegedy Lajos VI. o. t. Azután Bukovszky János igazgató és dr. Rell Lajos emelek szót s a vértanuk hazaszeretetének követésére buzdították a tanulósgot. A lelkes ünnep a Szózat eléneklésével ért véget. A vértanukra való emlékezés jeléül egész nap ott lengett a főgimnáziumon a fekete lobogó

— Képviselői közgyűlés. Szarvas nagyközség képviselő testülete e hó 17-én szerdan közgyűlést tart.

— Tanítói gyűlés. A szarvasi tanítói járáskör október 17-én, délelőtt 9 órakor Kondoroson a község háza tanács termében őszi rendes tanítói közgyűlést tartja Páczai Mihály elnöke alatt, melyen szabadon választott tételről előadást tart Csermák A. „A rajzoktatás hatása stb.” Előadó László Bela. Bírálbizottság jelentése: „Az utcai 2 fill. hírlapok hatása a népre s olvasni tudó gyermekekre pályaművekről. Absolut becaü művek felolvasása, a jutalom kiadása. Évi számadás költségvetés jóváhagyása. Tagok felvétele, törlése. Alelnök, két jegyző titkos szavazással választása. Gyűlés helye, hónapja kitűzése. Gyűlés előtt bejelentett indítványok.

— A Szarvasi Takarékpénztár alaptöke jelentése. A Szarvasi Takarékpénztár október 24-re összehívott rendkívüli közgyűlése elé nagy fontosságú indítvánnyal lép az igazgatóság. Az eddig 200.000 kor. kitevő alaptökéjét 400.000 koronára fel emelni ohajtja még pedig úgy, hogy a meglevő 2000 drb. 100 koronás részvényt kicserélik 160 koronás névértékű részvényekkel olyképpen, hogy az így többletként jelentkező 120000 koronát a tartalékalapból csatolják az alaptökéhez. Ezenkívül kibocsátanak 500 drb. új ugyancsak 160 kor. névértékű részvényt még pedig a régi részvényeseknek, — minden 4 drb. részvény után egyet — 240 kor. kibocsátási árban, másoknak 260 kor. árban. Az ezen 500 drb. részvényért befolyó összegből 80000 koronával az alaptökéket az említett 400000 kor. összegre emelik, a fennmaradó összeg pedig a tartalékalaphoz fog csatoltatni. Az új részvényeknek ára még ez év folyamán fizetendő be és már az 1907. évi üzleti nyereségben is osztoznak az új részvények tulajdonosai is. Az általános bizalomnak örvendő pénzügyi ezen művelete iránt igen nagy az érdeklődés és valószínű, hogy a közgyűlés után pár nap alatt az összes részvények jegyeztetni fognak.

— A „Tulipánkert” szövetség szarvasi fiókja f. hó 10-én a főgymn. dísztermében tartott választmányi ülésén Haviár Daniné elnöklése mellett Kollár Lajos ellenőr előterjesztésére letárgyalta a költség előirányzatot. A „Központi elnökség” átirata alapján elhatározta a választmány, hogy a legközelebb egybehívandó közgyűlésnek Szarvason létesítendő kosárfonó felállítását fogja javasolni, a mely intézmény mig egyrészt igazolni fogja a Tulipánkert céljainak komolyságát, egyébként is áldást és kenyeret juttat majd sok kesergő szegénynek. A fiókra vonatkozó ügyrendel-

tudomásul vévén Lukes Ilona indítványára lelkesedéssel kimondta, hogy október hó 29-én Rákóczi ünnepélyt rendez, a bujdosok hamvainak hazaszállítása emlékére. A központi elnökség azon megkeresése, hogy a karácsony táján Budapesten rendezendő házi ipari kiállításra a szarvasi fiók nálunk készült iparcikket küldjön, kimondta a választmány, hogy Szarvason rendezendő házi ipari kiállításon szerez tájékozást az itt készült cikkekről, mielőtt ennek a felszólítás engedne. Majd Benka Gyula főgymn. igazgató három hazafias dallamának megzenésítése iránti intézkedések megtételével az egyesület vezetőségének adott megbízást a fiók választmánya. A szép dalok jóvedelmét a szarvasi tulipánkertnek ajánlotta fel a szerző. Végül a rendkívüli közgyűlés idejét október 27-ikében állapították meg, mire az elnök az ülést berekesztette.

— **Ujtás a katonai lovak bevásárlásánál.** A katonai pótlovak bevásárlásánál a bizottságok eddig kizárólag a ló külső formái figyelembevételével eszközölték a bevásárlást. A legújabb kiadott közös hadügyminiszteri utasítás szerint ezentúl a vásárlásnál csakis beigazoltan jó származású lovak megvételére fognak szorítkozni, ezért a vásár alkalmával vagy a fedeztetési jegyet kell előmutatni, vagy az anyalovat is elő kell vezetni s hatósági bizonyítvánnyal kell igazolni, hogy az ettől származott.

— **Zsebmetsző cigányok** Ez év június 13-án, a szarvasi vásáron járt kelt Szunyogh János szarvasi gazda. Míg ő a jószágokat gusztálta, Rafael Lajos és Kolompár Lakatos Lajos cigányok, kik már nem egyszer voltak lopásért büntetve, zsebből kilopták 150 koronát és két járlatot tartalmazó bugyellárisit. Szunyogh csakhamar észrevette pénzének eltűnését s a rendőrség letartóztatta a két cigányt, de akkor a 150 koronát nem találták már náluk hanem csak a járlatot s azt is meghamisítva E tettükért a héten állottak a gyulai törvényszék előtt, mely őket lopásért és okirat hamisításért 3—3 hónapi fogházra ítélte.

— **Cigány önértet.** Orosházáról írják lapunknak: A napokban történt, hogy Varga Mihály cigányprimás ki akarta tessékeltetni a jól jóvedelmező „Alföld” szállodából Lakatos Zoltán cigányprimást és zenekarát. A konkurenst elnevezte mindennek s azt állította felőle, hogy még úgy sem tud muzsikálni, mint a Varga-banda nagy bögése. Ez a híresztelés fülebe jutott Lakatos Zoltánnak, aki erre cigánypárba jra hívta ki Vargát. Ez a különös bárbaj abban fog állani, hogy a két banda egy nyilvános hangversenyen összeméri majd erejét s a vesztes kötelezi magát, hogy egy évre eltávozik Orosházáról — külföldi „tanyulmányútra.” A verseny e hó végén lesz megtartva s jóvedelmét jótékony célra kell fordítani a győztesnek. Így tehát Orosháza község zenekelveleinek érdekes estélyre van kilátásuk már csak azért is, mert az elsőség pálmáját nekik kell odaitélni.

— **Meghívó.** A „Szarvasi helyi tanító-egyesület” f. 1906 évi október hó 14-én ma délelőtt 10 órakor az ipariskola III. oszt. tantermében értekezletet tart. Targyso-

rozat. 1. Betüismertetés fononimikával. Előadó: Brózik Károly. 2. A humanizmus a népiskolában. Előadó: Sipos Lipót. 3. Bírálatt az előző értekezésre. Előadó: Szlovák Pál. 4. Az országos magyarszövetségről. Előadó: Kürtösi József. 5. Hozzászólók az előző értekezésre. Pataki János és Huba János. 6. A legközelebbi értekezlet tárgyainak megállapítása.

— **Angyal kellett az Istennek,** azért vette magához az angyali jószágú, szépséges szép Jolánkát, Liska János főgymnasiumi tanár kis leánykáját. Itt hagyta az ő nagyon szerető szüleit és testvérkéit, mert úgy rendelé a sors, hogy rövid földi lét után nyerje el a menybéli örök üdvösséget. A felejtetlen kis halottat tegnap délelőtt helyezték örök pihenőre. Koporsójára számos koszorút helyeztek a mélyen sujtott szülők rokonai, ismerősei és a főgymnasium VIII. osztályának tanuló ifjusága.

— **Békésvármegye a Rákóczi ünnepe.** Wekerle Sándor miniszterelnök tegnap leiratot intézet a Rákóczi hamvainak hazaszállítása alkalmából rendezendő ünnepségen való részvétel tárgyában vármegyénk törvényhatóságához. A leirat arról értesíti Békésvármegyét, hogy II. Rákóczi Ferencnek és bujdosó társainak tetemei ez évi október 28-an reggel 8 óra 50 perckor érkeznek a főváros nyugoti pályaudvarára sinnen a koronázó (Mátyás) templomba szállítják azokat egy fejedelmet megillető gyászpompával. A miniszterelnök kívánatosnak tartja, hogy a gyászünnepen vármegyénk is képviseltesse magát. Békésvármegye törvényhatósága részéről dr. Daimel Sándor főjegyző vezetése mellett három tisztviselő vesz részt a gyászünnepeken s a hamvakat Kassáig kísérik.

— **Dutkay Béla ügye a törvényhatóság előtt.** Gyula város polgarmesterének: Dutkay Bélának ügye most még élénkebben foglalkoztatja a közvéleményt mint ezelőtt. Mióta a képviselőtestület kimondta, hogy a Dutkay-ügyet a büntető-bíróság elé tereli, alig van társaskör, amely naponként el ne itélné ezt az embertelen határozatot. A képviselőtestület álláspontjával azonban nem ért egyet dr. Jancsovits Emil városi tisztviselő ügyész sem, aki a határozatot záros határidőn belül megfélebbezte a törvényhatósághoz.

— **Mulatság.** Az izraelita sátoros ünnepek végét az izraelita ifjuság kis összejövetellel ünnepelte meg csütörtökön este az Árpád kávéházban, melyre néhány családot is meghívtak. A kedélyes kis társaság tánczolt, mulatozott és megivott elképzelhetetlen mennyiségű mustot.

— **Halálos veszedelemben.** Az őszi, nagy vásárra a környékbeli falvakból nagy számban vonulnak be a kocsik, 12-én este Csepéről jött be Turi Károly gazdaember négy társával

és egy női személylyel. Tudnivaló azonban, hogy kedves városunkban a sötétség az ur, a kocsis az új Hitelbank előtt, annak építésénél a kötörmelékekből s más hulladékokból kialakult dombokat nem vette észre a kellő pillanathban s neki hajtott. A kocsi nagyot zökkent, felfordult s a benne ülőket 2—3 méter távolságra kivetette. Csodálatos módon nagyobb szerencsétlenség nem történt. A nő vállát törte, a férfiak kisebb-nagyobb sérüléseket szenvedtek. Tehát vagy ne emeljenek torlaszokat — illetve gondoskodjanak azok gyors eltávolításáról, avagy legyen elég világosság.

— **Hálás páciens.** Kovács András öcsödi földművelő feleségéhez hívta ki a tanyára Dr. Bakó Endre öcsödi orvost, a ki azonban azt mondta, hogy hozzon kocsit, akkor kimegy. Erre a magyar dühösen elment, az orvos azonban, nehogy késedelme miatt valami baj legyen, befogatott a saját kocsijába és kiment Kovács tanyájára. Ott azonban Kovács azzal fogadta a beteghez igyekvő orvost, hogy pisztolyal kezében lelövéllel fenyegette meg úgy, hogy az kénytelen volt elsietni a tanyáról. A nem épen mindennapi páciens ellen most a bíróság előtt van eljárás folyamatban a barátságos vendégfogadás miatt.

— **Kaszinó-élet Békésvármegyében.** Örömmel konstatáljuk, hogy a legutóbbi idők óta óriási lendületet vett vármegyénkben a kaszinó-élet. Bizonyosága ez annak, hogy a társadalmi széthuzások és egyetlenkedések végre-valahára észretérik polgártársainkat, akik a közlekedés és naponként való érintkezés céljából társaskörök létesítését látják szükségének. Ily célt fog szolgálni az a kaszinó is, amelyet ma nyitnak meg Csorváson, nagyszabású mulatságnak keretében.

— **Babona.** A szarvasi parasztok között mindig uralgó babonára vett világot az a büntető ügy, amelyben a héten ítélték a gyulai kir. törvényszék. Jantyik Péter földesgazda az idén, január 28-án följelentést tett a csendőrségnél Lupsa Györgyné és Sztójka Katalin cigányasszonyok ellen — lopás miatt. Azt állította róluk, hogy amíg ő és felesége távol voltak, addig, a két cigányasszony a párnák alól 54 koronát, a kamrájából pedig egy sonkát lopott el. A vádlottak azt mondják a tárgyaláson, hogy egy szó sem igaz a lopás vádjából. A pénzt és a sonkát a gazda adta nekik mert beteg volt az egyik csikója és arra kérte őket, hogy imádkozzák le a betegséget. A gazda tagadta, hogy adott volna valamit a cigányasszonyoknak. Ekkor Sztójka Katalin felállott s az elnökhöz fordult: — Nagyságos ur, tessék megnézni, hogy az irások közt van-e egy kis cédula tótul írva. Erre írta Jantyik azt az esküt, amit nekünk el kellett mondani. Jantyik újból letagadta a dolgot s a bíróság irásszakértőket hallgatott ki, akik tanusították, hogy a cédulákat Jantyik írta. A bíróság ezen az alapon mindkét vádlottat felmentette a lopás vádjáról.

Csarnok.

Levél a szerkesztőhöz.

Kedves Szerkesztő Ur! Bevallom, peccávi Zengzek már én is, mint Micsinay bácsi; És bár pegazusom kis-é sánta táltos, Kéjárban fog uszni versemről a város.

Olvastam ugyanis a mult heti verset S miután megettem két tuczat pereczet, Hozzája hasonlót írni nagy kedvem lett, Megértvén a morált, a mely benne rejlett.

Tanulság ugyanis e szép poemából: Költőnél nagyobb ur nincsen a világon! Ha akar, hát járhat egy vagy hat lábón is, Nagyokat anzágot s mégis ideális.

Éneke tárgyául választhat akármit, Szájfájós malacgot vagy kiizzadt strimflit, Suviczkot kvarglival, kandirozott macskát, Garnirungul pedig felpofozott bakát.

Őszszel a hervadás symboliumául Nagyokat sóhajthat lapos pénztárczáru; Télen a természet dermedtő halálán Busonghat egy csacsi gyászos kimulásán.

Persze, hogy ennyi báj, ilyen nagy hatalom Megkapott engem is, ah de mily nagy fájdalom! Az ihlet, mely bennem hétfőn reggel gerjedt Érzem, hogy mindinkább hanyatlak, elernyed.

Szentséges Habakuk! Oh segíts meg engem, Engedd, hogy versemet méltón befejezzem. Nem!?! Hát jó. Hanem majd egy más alkalommal

Davke is elzenzem lemaradt dalomat.

U. i. Köszöntöm Önt Micsinay mester, Versétől ihletten szomjazom most tejfelt. — Agyó Szerkesztőm! A közlésért kívánom: Jó meleg bundája legyen majd a — nyáron. rlr.

A cukor.

Felolvasta: Bretz Berta polg. isk. tanítónő 1906. szept. 23-án a „Szarvasi Leányegyesület” előadó-gyűlésén.

(Folytatás.)

A cukrot szolgáltató növények között első helyen áll a cukornád, a kukoricának közeli rokona. Ez a növény Ázsia délkeleti részeiben ősidők óta nagyfontosságú volt, édes szárát rágták, szopogatták, sőt ették is.

A szilárd cukor feltalálása a IV. és VI. század közé eshetik és feltalálását az indusoknak tulajdonítják. Az indusok már háromféle cukrot ismeretek: vörös- vagy nyers cukrot, cukorklisztet és kemény cukor-kristályokat. Indiából a cukornád és cukor ismerete csak lassan terjedt nyugat felé.

Az arabok, kik a cukrot a perzsák útján ismerték meg, nagyban felkarolták s a merre hatalmukat kiterjesztették, mindenüvé magukkal vitték a cukornádat és terjesztették a cukorgyártást. A kalifák nagy luxust üztek a cukorral; Mostadi Bém kalifának

1087-ben tartott lakodalmán 80,000 font cukor fogyott el. Az arab orvosok a cukrot fontos orvoságnak jelentették ki.

Az arabok nemcsak Arábiában, Szíriában és Egyiptomban honosították meg a cukornádat, hanem Szicíliában és Spanyolország déli részében is. Ez utóbbi országban az 1150. évben már 14 cukorgyár dolgozott. A 15-ik században a cukorgyártás Spanyolországban annyira felvirágzott, hogy évente több mint egy millió métermázsa cukrot gyártottak.

Spanyolországból a cukornád termesztése Franciaországba is elterjedt, azonban néhány hideg tél következtében hamar eltűnt, úgy, hogy IV. Henrik idejében megint ritka volt a cukor Spanyolországban, s csakis gyógyszertárakban volt kapható.

1503-ban a Kanári-szigetekre vitték a cukornádat, honnan sokáig a legjobb cukor került ki. Fontos cukortermező vidék volt Malta szigete is.

Európa közép és északi részében sokáig a méz és az ugynevezett édesgyökér adta az édesítő anyagokat. Ulrich württembergi herceg lakodalmán nagymennyiségű fűszer mellett 35 font édesgyökért használtak fel.

Európa középrészében a cukor a keresztes hadjáratok révén lett ismeretes. Az első cukor-szállítmány 996-ban jött Szíriából és Egyiptomból Velenczébe; miután Ciprus szigete a keresztények birtokába jutott, a cukortermeztés ezek kezében teljes virágzásnak indult. A németek Velenczével szárazföldi összeköttetésben állottak s így alkalmuk volt, hogy a cukorral megismerkedjenek. A XIV. és XV. században már annyira elterjedt a cukor használata, hogy a jobbmódu polgári családok is használták részint orvosossággal, részint ételek készítésénél.

Ekként a cukor a nektárt, mézet és édesgyökért mindinkább kiszorította, sőt a cukrot annyira felkarolták, hogy az emberek dobozban cukrot hordtak magukkal s úgy kínálták egymást, mint később a tubákkal.

Ez időtájt már Magyarországon is el lehetett terjedve a cukor, mert mikor Mátyás király 1476-ban Beatrixal házasságra lépett — az asztalt fákkal, cserjékkel és éneklő madarakkal ékesített, tisztán cukorból készített kert díszítette s ennek közepén egy aranyozott, cukorból készített fa állott.

Nagy változást idézett elő a nádcukor történetében azon körülmény, hogy Kolumbus második amerikai útja alkalmával a Kanári szigetéről az új világba is elvitte a cukornádat, ahol igen jól bevált. A cukornád termés-

tésében elsősorban a hasznosági szempont vezette az amerikaiakat, s azért mindent elkövettek, hogy a cukornád jövedelmezőségét fokozzák. A cukornád termesztésének fellendülését csak az zavarta, hogy megmunkálása sok munkaerőt kíván, s minthogy az amerikai benszülöttek testalkatuknál fogva nehéz munkára nem igen voltak alkalmasak, a spanyolok erősebb szervezetű négereket hoztak Afrikából Amerikába. Így vette kezdetét a rabszolga-kereskedés s minél nagyobb lendületet nyert a cukornádnak termesztése annál virágzóbb lett a rabszolga-kereskedés is.

Az amerikai cukorgyártás az olcsó munkaerő következtében annyira fellendült, hogy elnyomta a spanyol és olaszországi cukorgyártást. Az amerikai cukornak legnagyobb része Angolország közvetítésével került Európába, mint nyerscukor.

A forró földövi gyarmatokban az érett cukornádat levágják s nedvét vashengerekkel kisajtoltják. Hogy a kisajtolt nedvből a fehérjét és szerves savakat eltávolítsák, kevés meszet tesznek bele, mely az idegen anyagokkal együtt az edény fenekére száll. A megtisztult folyadékot azután leszűrlik s mindaddig forralják, míg szirupsűrűséget nyer, azután kihűlni hagyják. Kihűlés után a szirup egy része barna kristályos tömeggé merevül, más része ellenben folyékony marad. A barna kristályos tömeget nyers cukornak, a folyékonyan maradt szirupot melasz-nak nevezik; azt a nyers-cukorról leöntik és rum gyártására használják. A nyers cukrot azután hordókba oszmagolva az európai cukorfinomító gyárakba szállítják.

Ilyen gyárak voltak akkoriban; Hamburg, Magdeburg, Páris, Marseille stb. városokban.

Az 1747. év nagy fordulatot jelent a nádcukor történetében. Marggraf, berlini vegyész, ugyanis azon tapasztalatra jutott, hogy a takarmány répának egyik faja sok cukrot rejt magában, s nagyban ajánlotta, hogy répából gyártsák a cukrot és pótolják répából készült cukorral az Amerikából érkező nádcukrot. Azonban nagy akadály volt, hogy akkoriban a répa cukor tartalma csekély volt s ennek is csak 2-3 százalékát tudták belőle előállítani.

E hátrányon tartós, szakszerű műveléssel segítettek ugyan, de magát a cukorgyártást az nehezítette meg, hogy a répából készült nyerscukornak valamint a visszamaradó szirupnak kellemetlen mellékíze van, melytől csak hosszadalmas folyamatok útján lehet megszabadítani — holott a nádból ké-

szült nyers cukor aromás mellékze miatt azonnal felhasználható. Érthető tehát, hogy ez új iparágak nagy támogatására és pártfogásra volt szüksége, hogy megindulhasson, s versenyre kelhessen a nádcukorral.

Az első répacukorgyár 1796-ban keletkezett Sziléziában III. Frigyes Vilmos porosz király támogatásával. Alig 5 évre rá 1801-ben Magyaros ágon is kísérletet tettek a répacukor előállítására: Gettlinger János, eperjesi gyógyszerész, 560 gr. répából 17 gr. nyerscukrot állított elő. Gettlinger 1802-ben a maga készítette fehér cukrot az ország nádorának is megmutatta és segínyt kért tőle. Minthogy azonban sem az ország nádora, sem ennek ajánlatára Eperjes városa sem adta meg a kért segínyt, a kísérlet csak kísérlet maradt. Hazánkban Lacnyi Miklós alapította meg az első répacukorgyárat Bátorkezin, Veszprém megyében.

Európában az első répacukorgyárak csakhamar tönkre mentek, egyrészt, mert a répa cukortartalma kevés volt, másrészt, mert a cukor előállításának költsége nagy volt.

Nagyobb lendületet nyert a répacukorgyártás, midőn I. Napoleon 1806-ban a szárazföldi zárlatot elrendelte, mely zárlat következtében az összes gyarmatára így a nádcukor is Európa szárazföldjéről ki volt tiltva. Politikai okok indították Napoleont arra, hogy a szárazföldi zárlatot elrendelte, Egyrészt hatalmas ellenségének, Angolországának akart ártani, másrészt hazájának mezőgazdaságá, iparát és kereskedelmét óhajtotta előmozdítani, azért 1811-ben a cukorrépa termesztésére 32,000 hektár szántóföldet és a répacukorgyártásnak gyámolítására évenként egy millió frankot ajánlott fel. E célzatos támogatás végre megtermé gyümölcsöt s nemcsak Franciaországban, hanem Német- és Oroszországban is egymásután gyárak keletkeztek.

Hazánkban az első cukorgyár alapítása óta egészen 1888-ig ingadozott a cukorgyárak száma. 1832-ben Odescalchy Ágost herceg, 1883-ban Forgách Károly gróf állított fel egy-egy cukorgyárat. Az ötvenes évek elején élénk mozgalom indult meg a cukorgyártás terén, úgy, hogy 1850-ben 12, 1860-ban már 30 cukorgyár működött az országban. Az új gyárak azonban nem bírtak a csehgyárakkal versenyezni, s így csakhamar visszavetés következett; 1873-ban már csak 20, 1874-ben 17 és 1887-ben már csak 11 cukorgyár dolgozott az országban, holott ugyanakkor az egész monarchiában 200 cukorgyár volt működésben, 1888-ban végre létrejött

a XXIII. törvényezik, mely a cukorprémiumokat léptette életbe, azaz ép úgy mint I. Napoleon a cukorgyárakat anyagilag segítette. Hazánkban jelenleg 31 gyár van működésben, s a magyar cukor hátrán versenyezhet a külföldi cukorral.

A rafinált cukor két fajtája kerül a kereskedésbe, ez egyik a süveg-cukor, a másik a kőcukor, mely utóbbi körülbelül 30 év óta van forgalomban, nagyobb kelendőségnek azonban csak mintegy 10—12 év óta örvend, a mióta sikerül olcsóbban előállítani.

Ha a cukor gyártásnak fejlődését, — bár csak így kivonatokban is, figyelemmel kísérjük, bámulva látjuk, miként fejlődött a jelentéktelen czu- ügy fontos nemzet gazdasági és világgazdasági tényezővé, s miképpen hatott és hat ki még most is a világ folyására. Ezért szükséges, hogy a cukor fogyasztásnak fokozását kívánatosnak tartjuk, vonatkozik ez különösen hazánkra, amely az európai államok között majdnem utolsó helyen áll: mert Ausztria- és Magyarországon fejenként és évenként csak 5.5 kg-ot lesz a cukorfogyasztás. Németországban 9.3 kg, Franciaországban 11.5 kg, az Amerikai-Egyesült Államokban 20 kg, esik egy emberre. Az összes országok között első helyen áll Angolország, hol 28.5 kg, esik egy lakosra.

Cukor készítés dolgában nem lehet szó meg állapodásról, mert mindig új meg új növényekkel tesznek kísérletet, ami onnan is magyarázható, hogy a cukornedv a növényvilágban igen általános. — Eltekintve a cukorpálmától, melynek édes nedvétől a forró vidékek lakói már régóta tudnak cukrot készíteni, használják Amerikában a cukorjavorfát, az Egyesült-Államok azon vidékein hol cukornád nem terem, és Franciaországban is, kukoricából készítenek cukrot. Kísérletet tettek nálunk a sütőtöknek egyik fajával, Franciaországban s cukormuharral, s mindkét kísérlet bevált.

A legújabb találmány a saccharin, a cukornál 300 szor edesebb anyag azonban ezt nem a növények édes nedvéből, hanem a kőszénkátrányból állítják elő. — Bár amerikai találmány, az egyetlen gyár, melyben előállítják a Fahlberg-féle gyár — Westerhuseben van az Elba folyó mellett. Ez új találmánynak is vannak hívei és ellenői. A saccharinnak egy kelkes híve Morgenstern Lina, német szakácskönyvet írt, amelyben megadja a recepteket, hogyan és milyen menüiség-

ben kell a saccharint a kávéhoz, teához, különféle süteményekhez adni.

Hogy Morgenstern Lina szakácskönyve milyen nagy kelendőségnek örvend, arra nézve nincsenek biztos adatok, de bár a saccharin édesség tekintetében sokkal fölötte áll a cukornak, használata a gyakorlati életben csak nagyon lassan terjed. Bátran mondhatjuk tehát, hogy az édes anyagok között cukor az egyedüli anyag, melynek fontos szerepe jutott nemcsak a mezőgazdaság, ipar és kereskedelem terén, hanem az érzelmek világában is.

Cukorral csalogatjuk, edesgetjük magunkoz a gyermekeket, cukorral, édességgel kínáljuk meg azt, ki előttünk kedves. S ha valami vagy valaki különösen megtetszik, önkénytelenül s azt mondjuk, oh be édes! oh be cukros! Vége.

10249/1906. ikt. szám.

Hirdemény.

Alólírott községi előljárással ezenel közhírré teszi, hogy a szarvasi sorozó járáshoz tartozó 1883, 1884 és 1885 évben született állítás kötelesekre vonatkozólag a fősorozás Szarvas község tanácstermében az 1906 évi október hó 29. 30. 31, november 2 és 3-án a következő sorrendben fog megtartani.

Október 29-én Öcsöd I. II. III. korosztály. Kondoros I. II. III. korosztály önkéntesek apák és idegenek.

Október 30-án Szentandras I. II. III. korosztály az idegenek önkéntesek apák. Szarvas I. korosztály 1-től 176 sorszámmig.

Október 31-én Szarvas I. korosztály 177 sorszámtól végig és a II. korosztály 1-től 155 sorszámmig.

November 2. Szarvas II. korosztály 156 sorszámtól végig és a III. korosztály 1-től 391 sorszámmig.

November 3. Szarvas III. korosztály 392 sorszámtól végig idegenek, önkéntesek és apák.

A sorozás mindenkor reggel 8 órakor veszi kezdetét.

Felhivatnak ennelfogva az állítás kötelesek, hogy a mondott helyen és időben tisztán öltözködve bot nélkül jelenjenek meg.

Szarvas, 1906 október 12.

Az előljárásság nevében.

JESZENSZKY, jegyző.

Felelős szerkesztő: Dr. Nagy Béla.

Társzerkesztő: Pataki János.

Laptulajdonos: Dr. Haviár Gyula

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy Szarvason, II. kerület Csucs utca 132. szám alatt (Bárány-féle ház)

férfi szabó műhelyt

rendeztem be.

Elvállalok e szakba vágó mindenféle munkákat.

Minta gyűjteményemmel házhöz készséggel szolgállok.

A n. é. közönség becses megrendelését kérve, vagyok

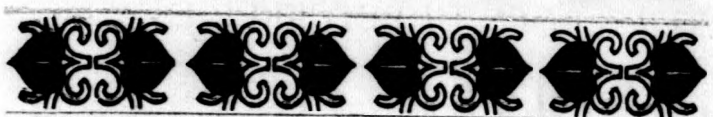
teljes üzlettel: **Salován Mihály,** férfi szabó.

*Ha köszvényben, reumában, ischiasban
34-1 szenved, vegyen egy üveg*

**Dr. FLESCH féle
KÖSZVÉNY-SZESZT,**
mely csuzt, köszvényt, reumát, kéz-
láb-, hát- és derékfájást, kezek és lá-
bak gyengeségét, fájdalmakat és da-
ganatokat biztosan gyógyít. Hatása a
legrövidebb idő alatt érezhető. Kapható

Dr. Flecsh E. M.
„Magyar korona“ gyógyszer-tárában
Győr, Baross-ut 24. sz

Másfel dec. literes üveg ára 2 kor: Hu-
zamosabb használatra való „Családi“
üveg ára 5 kor. 3 kis, vagy 2 „Családi“
üveg rendelésnél már bermentve után-
vetel küldjük.



**„Egyesült czeplédi
szőlősgazdák
boreladási társasága“
Czepléd.**

Egyenlősíti, bepinczézi és áruba bo-
csájítja a termelők tisztán kezelt legkitünőbb
borait.

Nyilvántartja és közvetíti ezentul az
egyes termelők magán p.nozéiben, sajátkezü-
leg gondozott boraikat is.

Különösen előnyös szövetkezeteknek
és vendéglősöknek a nálunk való bevásár-
lás, mert egész éven át egyforma és akár-
milyen nagytömegben folyton egy és ugyan-
azon bort kaphatják.

Ezuttal áruba bocsájítjuk a legkitünőbb
siller színű „Kadarka“ és zöldesfehér
„Ezerjó“ „Rizlingi“ stb. fajokat is, melyek
több waggon vételnél igen mérsékelt árban
kaphatók. 5-1

LEVÉL- vagy SÜRGÖNYCZIM:
Egyesült szőlősgazdák társasága
CZEPLÉD.



Hirdetmény.

Van szerencsém a nagyérdemű
közönség becses tudomására hozni,
hogy 40 év óta fennálló

borhely- és fodrász üzletemet

az Árpád épületből a Beliczey-utczán
Popják György ur házába helyeztem
át, az új gyógyszer-táral szemben.

Tisztelettel kérem a nagyérdemű
közönség becses pártfogását, és igye-
kezni fogok teljes meglegedésükre a
legnagyobb figyelmet fordítani.

Becsés pártfogásukat ismételve
alázattal kérem

Korik János fodrász.

MEGHIVÓ

A SZARVASI TAKARÉKPÉNZTÁR

1906. OKTÓBER HÓ 24-ÉN, SZERDÁN DÉLELŐTT 9 ÓRAKOR

A TAKARÉKPÉNZTÁR NAGYTERMÉDEN TARTANDÓ

RENDKIVÜLI KÖZGYÜLÉSÉRE,

MELYRE A T RÉSZVÉNYES URAK EZENNEL MEGHIVATNAK AZZAL, HOGY AZ ALAPSZABÁLYOK 43.
§-ÁRA VALÓ TEKINTETTEL MEGJELENNI VAGY MEGHATALMAZOTTAIKAT MEGBIZASSAL ELLÁTNI
SZIVESKEDJENEK.

NAPIREND:

1. Igazgatósági javaslat az alaptőke felemelése tárgyában.
2. Alapszabályok 5., 6., 7., 30., 38., 43, 124., §§-ai módosítása.
Szarvas, 1906. október 3.

HAVIÁR DANI
TÁRSASÁGI ELNÖK.

Óh jaj!



Megfojt ez az át-
kozott köhögés!

Köhögés, rekedtség és elnyálkásodás
ellen gyors és biztos hatásuak.

Egger mellpasztillái.

az étvágyat nem rontják és kitünő ízűek.
Doboza 1 és 2 korona. Próbadoz 50 fill.
Fő- és szétküldési raktár:

„Nádor“ gyógyszer-tár Budapest

VI., Váci-körut 17.
Kapható:

Eljen!



**EGGER mellpasz-
tilla osakhamar
meggyógyított!**

**Burger Frigyes
Bugyis Andor**

**Szarvason: Nigrinyi Zoltán gyógyszer-
tárakban.**

2-26

Füüdörénd és árjegyzék

a szarvasi gőz- és kádfüüdében.

Gőzfüüdő URAK részére:

Hétfőn délelőtt	70 fill.
Kedd délelőtt	60 „
Szerda délután	40 „
Csütörtök szünet.	
Péntek délelőtt	70 „
Szombat délután	70 „
Vasárnap délelőtt	60 „
Vasárnap délután	40 „

Gőzfüüdő NŐK részére:

Hétfő délután	70 fill.
Kedd ddélután	40 „
Szerda délelőtt	60 „
Csütörtök szünet.	
Péntek délután	70 „
Szombat délután	70 „
Gyermekeknek 12 éves korukig 40 fillér.	

Nyári uszoda használtta.

Nyári uszódába a férfiak min-
den nap reggel 5 órától 8-ig és 11
órától 12-ig. Délután 5 órától 9-ig.

Nyári uszódában a nők minden
nap reggel 8 órától 11-ig. Délután 2
órától 5-ig.

Nyári uszoda használata ruha nél. 20 f.
1 lepdő használata 04 f.
1 törötköző használata 02 f.
1 nadrág használata 04 f.
Jegyzet. 10 jegyet tartalmazó szel-
vény bérlete: 6 kor. Egész évi
jegy a nyári uszódával együtt
36 korona.

Kádfüüdő:

Kádfüüdő ugy férfiaknak mint nőknek min-
dennap.
Két kádas I. o. családi füüdő 1-20 f.
Egy kádas II. o. családi füüdő 1-1 f.
I. I. o. kádfüüdő 80 f.
I. II. o. kádfüüdő 60 f.

LEGOLCSÓBB BEVÁSÁRLÁSI FORRÁS!

SÁMUEL A.

KÖNYV- ÉS PAPIRKERESKEDÉSE, KÖNYVNYOMDÁJA
SZARVASON.

KÖNYVNYOMDÁJA AMAIKOR IGÉNYEINEK MEGFELELŐLEG TELJESEN UJ BETŰKKEL ÉS
GÉPEKKEL VAN FELSZERELVE.

KÖNYVNYOMDÁMBAN

ISKOLAI ÉRTESÍTŐ
IRODALMI MŰVEK
NÉVJEGYEK
LEVÉLPAPIR
BORITÉK
ÜZLETI KÁRTYA
SZÁMLA
KÖRLEVÉL
TÁBLÁZAT
HIVATALOS OKIRAT
ELJEGYZÉSI-, LAKODALMI- ÉS MULAT-
SÁGI MEGHIVÓ
ALAPSZABÁLY
FALRAGASZ stb.

jutányos árért pontosan és izlésesen készül el.

KÖNYVKERESKEDÉSEMBEN:

MINDENFÉLE ISKOLAKÖNYVEK
MAKÖNYVEK
ÜZLETI KÖNYVEK
DOBOZOS LEVÉLPAPIROK
PAPIR-, IRÓ-, RAJZ- ÉS FESTŐSZEREK
NOTESZEK
ISKOLAI FÜZETEK
SZIVARKA HÜVELYEK
ISKOLA TÁSKÁK
SZÉPIRODALMI ÉSTUDOMÁNYOSMŰVEK
ZENEMŰVEK
KÉPES LEVELEZŐ-LAPOK
TENTATARTÓK
MINDENFÉLE NAPTÁRAK

jutányos áron kaphatók.